

Liite 2. Rahastoja koskevia kirjausesimerkkejä

19.11.2024

1 Vahinkorahaston kartuttaminen

Vakuutusmaksut ovat kunnan toiminnan kustannuksia, jotka tulisi ottaa huomioon eri tehtävien budjetoinnissa, kustannuslaskennassa ja palvelujen hinnoittelussa. Vastaavasti ao. tehtävän kustannuksia ovat vakuutusmaksuja korvaavat sisäiset siirtoerät, joilla kartutetaan vahinkorahaston pääomaa.

Sisäiset siirtoerät voidaan kirjata vakuutusmaksujen tapaan talousarvioiseurantaa varten kuluksi seuraavalla tavalla:

Per Palvelujen ostot, Sisäiset vakuutusmaksut An Muut toimintatuotot, Vahinkorahaston kartuttaminen

Sisäisiä vakuutusmaksuja voidaan käsitellä myös pelkästään kustannuslaskennallisena eränä, jota ei viedä kunnan ulkopuoliseen kirjanpitoon. Talousarvioiseurantaa palvelevat sisäiset kirjaukset eliminoidaan aina tilinpäätöksessä.

Vahinkorahastoa kartuttavat siirrot tehdään tilikauden tuloksen jälkeen, mikäli tilikauden tulos on rahastosiirtoon riittävä. Siirto tehdään kirjauksella:

Per Rahastojen lisäys An Rahastopääomat, Vahinkorahasto

Talousarviossa valtuusto hyväksyy vahinkorahaston kartuttamista koskevan suunnitelman. Rahaston lisäystä ei kuitenkaan käsitellä talousarviossa määrärahana. Tilinpäätöksessä tehtävän rahaston lisäyksen valtuusto hyväksyy kunnanhallituksen tilikauden tuloksen käsittelystä tekemän esityksen pohjalta.

2 Vahinkorahaston käyttö ja sitä koskevia kirjausesimerkkejä

Vahinkorahastoa tuloutetaan tuloslaskelmaan vahingoittuneesta, tuhoutuneesta tai kadonneesta pysyvien vastaavien hyödykkeestä tehtävää ylimääräistä poistoa vastaava määrä tai määrä, joka vastaa kunnan vahingon kärsineelle suorittamaa korvausta. Vahinkorahaston pääoma taseessa ei ole määrärahan luonteinen erä, jota vastaan menoja voidaan kirjata.

Vahingonkorvauksia varten kunnan on varattava talousarvioon määräraha, josta korvaukset maksetaan. Vahingoittuneen tai tuhoutuneen pysyvien vastaavien hyödykkeen korvaamista varten varataan määräraha talousarvion investointiosaan. Toistuviin, kokemuksen perusteella ennustettaviin menetyksiin varataan määrärahat talousarvion hyväksymisen yhteydessä, esimerkiksi yhtenä kokonaismäärärahana kaikille hallintokunnille. Poikkeuksellisiin ja suuriin vahinkoihin määrärahat hyväksytään talousarviomuutoksina sen jälkeen, kun vahingon tai menetyksen korvaussumma on arvioitavissa.

2.1 Rakennus, jonka kirjanpitoarvo on 300 000,- tuhoutuu tulipalossa. Kunta on kattanut palovahinkoriskin palovahinkorahastolla.

Arvonalentumiset an Hallinto- ja laitosrakennukset 300 000,-

Rahastopääomat, Palovahinkorahasto an Rahastojen vähennys 300 000,-

Ylimääräinen poisto esitetään tuloslaskelmassa Arvonalentumisissa. Mikäli ylimääräinen poisto on olennainen, tehdään siitä selkoa taseen liitetiedoissa.

2.2 Kunta maksaa vahingonkorvausta isännänvastuun perusteella 12 000,-

Muut toimintakulut kulut an Rahatili 12 000,-

Rahastopääomat, henkilövahinkorahasto an Rahastojen vähennys 12 000,-

2.3 Kunta, joka hoitaa henkilöstön tapaturmariskit omavastuisesti, joutuu korvaamaan työntekijälleen poikkeuksellisen suuren tapaturmakorvauksen 200 000,-

Tapaturmavakuutusmaksut an Rahatili 200 000,-

Rahastopääomat, henkilövahinkorahasto an Rahastojen vähennys 200 000,-

Kunta, joka hoitaa vakuutusyhtiön kanssa tekemän sopimuksen mukaisesti tapaturmavahingot omavastuisesti, kirjaa sekä vakuutusmaksuennakot että jälkilaskun kuluksi tapaturmavakuutusmaksutilille. Erillistä pakollista varausta tapaturmariskin kattamiseen ei voi tehdä menetyksiin, jotka eivät ole toteutuneet. Sen sijaan, jos tapaturma on toteutunut ja tiedossa on poikkeuksellisen suuri korvaussumma, jota tavanomainen vuosimaksu ei kata, on pakollisen varauksen tekeminen tätä määrättyä tulevaisuudessa lankeavaa korvaussummaa vastaan katsottava hyvän kirjanpitotavan mukaiseksi.

Tapaturmavakuutuskorvauksia varten kunta ottaa talousarvioon määrärahat tehtävittäin tai kokonaismäärärahan, josta tapaturmakorvaukset tilikauden aikana katetaan. Kokonaismäärärahan käyttö jaetaan kunnan eri tehtäville palkkasumman suhteessa, kuten jaetaan vakuutusyhtiölle suoritettavat tapaturmavakuutusmaksut ja niiden ennakot. Vahinkorahastosta tuloutetaan tilinpäätöksessä maksettuja tapaturmakorvauksia vastaava määrä rahastosta siirtona tilikauden tuloksen jälkeen.

3 Kirjauseimerkkejä lahjoitusrahaston kartuttamisesta

3.1 Lahjoitus kunnalle

Kunta saa lahjoituksen, jonka käyttöön liittyy rajoittava ehto. Lahjoitus koostuu 35 000 euron arvopapereista ja 20 000 eurosta pankkitalletuksia. Pankkitalletukset kunta voi siirtää omalle pankkitilille. Arvopapereita ei tässä vaiheessa realisoida.

Rahatili an Toimeksiantojen pääomat, Lahjoitusrahastojen pääomat 20 000,-

Toimeksiantojen varat, Lahjoitusrahastojen varat an

Toimeksiantojen pääomat, Lahjoitusrahastojen pääomat 35 000,-

3.2 Osinkotuotto rahastosijoitukselle

Lahjoituksena saaduista arvopapereista saadaan osinkotuottoa 1 500,-

Toimeksiantojen varat, Lahjoitusrahastojen varat an

Toimeksiantojen pääomat, Lahjoitusrahastojen pääomat 1 500,-

3.3 Sisäinen korko kunnan yleisissä rahoitusvaroissa oleville rahastovaroille

Rahastovaroille maksettava sisäinen korko kirjataan rahastosiirtona tilikauden tuloksesta.

Korkokulut an Toimeksiantojen pääomat, Lahjoitusrahastojen pääomat 1 000,-

4 Kirjausesimerkkejä lahjoitusrahaston käytöstä

4.1 Kunta maksaa yhdistykselle avustusta 3 000,- lahjoitusrahastosta, joka on merkitty toimeksiantojen pääomiin

Toimeksiantojen pääomat, Lahjoitusrahastojen pääomat an

Toimeksiantojen varat, Lahjoitusrahastojen varat 3 000,-

tai jos varat kunnan yleisissä rahoitusvaroissa

Toimeksiantojen pääomat, Lahjoitusrahastojen pääomat an Rahatili 3000,-

Lahjoitusrahaston käyttö avustukseen kirjataan tasetileiltä. Talousarvioon ei oteta määrärahaa avustukseen.

4.2 Kunta myy lahjoituksena saamiaan arvopapereita ja käyttää varat pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintaan

Lahjoituksena saadut arvopaperit realisoidaan ja varat käytetään hätäpuhelinjärjestelmän hankintaan vanhuksille. Arvopapereiden myyntihinta on 40 000,- ja kirjanpitoarvo 35 000,-. Arvopapereiden myyntivoitto 5 000,- siirretään lahjakirjan ehtojen mukaisesti rahastoon. Hätäpuhelinjärjestelmä maksaa 50 000,-.

Rahatili an Toimeksiantojen varat, Lahjoitusrahastojen varat 35 000,-

Rahatili an Toimeksiantojen pääomat, Lahjoitusrahastojen pääomat 5 000,-

Koneet ja kalusto, Laitteet an Rahatili 50 000,-

Toimeksiantojen pääomat, Lahjoitusrahastojen pääomat an Koneet ja kalusto, Laitteet 40 000,-

5 Muiden omien rahastojen kirjausesimerkkejä

Kunta maksaa stipendejä kunnan omasta stipendirahastosta.

Stipendirahasto on muodostettu valtuuston päätöksellä siirtämällä tilikauden tuloksesta rahastolle pääoma. Rahaston pääomaa kartutetaan vuosittain tilikauden tuloksesta tehtävällä siirroilla, joka vastaa määrältään 5 %:n vuotuista korkoa pääomalle. Stipendejä myönnetään vuosittain 5 000,-, jota varten talousarvion käyttötalousosaan on otettu määräraha.

Maksettuja stipendejä koskevat kirjaukset:

Avustukset an Rahatili 5 000,-

Stipendirahaston pääoma an Rahastojen vähennys 5 000,-